

Brüssel, 13. juuli 2020
REV1 – asendab 8. veebruari 2018. aasta
teate

TEADE SIDUSRÜHMAMADELE

ÜHENDKUNINGRIIGI VÄLJAASTUMINE JA ELI NORMID KOHUSTUSLIKU AUDITI VALDKONNAS

Alates 1. veebruarist 2020 on Ühendkuningriik Euroopa Liidust välja astunud ja temast on saanud kolmas riik¹. Väljaastumislepinguga² on ette nähtud ülemineku periood, mis lõpeb 31. detsembril 2020. Kuni selle kuupäevani kohaldatakse ELi õigust täies ulatuses Ühendkuningriigi suhtes ja Ühendkuningriigis³.

Ülemineku perioodi jooksul peavad EL ja Ühendkuningriik läbirääkimisi uue partnerluslepingu üle. Ei ole aga kindel, kas uus partnerlusleping sõlmitakse ja jõustub ülemineku perioodi lõpus. Igal juhul hakkab uuel lepingul põhinev suhe olema väga erinev Ühendkuningriigi siseturul osalemisest⁴.

Ühtlasi saab Ühendkuningriigist pärast ülemineku perioodi lõppu ELi liikmesriikides rakendatava ja kohaldatava ELi õiguse seisukohast kolmas riik.

Seetõttu tuletatakse kõigile huvitatud isikutele ja eeskätt ettevõtjatele meelde, kuidas mõjutab ülemineku perioodi lõpule järgnev õigusliku olukorra muutumine nende tegevust.

Soovitused sidusrühmadele

Eeskätt soovitatakse vannutatud audiitoritel ja audiitorühingutel käesoleva teate põhjal hinnata, milline on ülemineku perioodi lõppemise mõju, teavitada nõuetekohaselt oma kliente ja võtta vajaduse korral asjakohaseid meetmeid, näiteks registreeruda ELis kolmanda riigi audiitori või kolmanda riigi audiitorühinguna.

¹ Kolmas riik on riik, mis ei ole ELi liige.

² Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise leping, ELT L29, 31.1.2020, lk 7 (edaspidi „väljaastumisleping“).

³ Võttes arvesse teatavaid väljaastumislepingu artiklis 127 sätestatud erandeid, mis ei ole käesoleva teate kontekstis asjakohased.

⁴ Eelkõige ei ole vabakaubanduslepinguga ette nähtud (kaupade ja teenuste valdkonnas) selliseid siseturu põhimõtteid nagu vastastikune tunnustamine.

Liikmesriigis tunnustatud *audiitorühing* peaks tähelepanelikult kontrollima, kas ta vastab ka pärast üleminekuperioodi lõppu kohustusliku auditi direktiivis sätestatud tingimustele, eelkõige seoses hääleõiguse ja *audiitorühingu* haldus- või juhtimisorgani liikmetega. See on oluline juhul, kui mõned liikmed on tunnustatud Ühendkuningriigis.

NB! Käesolevas teates ei käsitleta järgmisi küsimusi:

- – õiguse ja kohtualluvuse konflikte käsitlevad ELi õigusnormid („õiguslane koostöö tsiviil- ja kaubandusajades“);
- – ELi äriühinguõigus;
- – isikuandmete kaitse alased ELi õigusnormid.

Nende aspektide kohta on koostamisel või avaldatud muud teated⁵.

Pärast üleminekuperioodi lõppu ei kohaldata Ühendkuningriigi suhtes enam ELi õigusnorme kohustusliku auditi valdkonnas (eelkõige kohustusliku auditi direktiivi)⁶. Sellel on eelkõige alljärgnevad tagajärjed.

1. ELIS KOHUSTUSLIKE AUDITITE TEGEMISE ÕIGUS

Ühendkuningriigi poolt audiitorina tunnustatud füüsilised isikud (*Ühendkuningriigi audiitorid*) loetakse pärast üleminekuperioodi lõppu *kolmanda riigi audiitoriteks* ja neid ei loeta kohustusliku auditi direktiivi tähenduses enam *vannutatud audiitoriks*⁷. Kõik Ühendkuningriigi poolt tunnustatud auditeerivad üksused (*Ühendkuningriigi auditeerivad üksused*) loetakse *kolmanda riigi auditeerivateks üksusteks* ja neid ei loeta kohustusliku auditi direktiivi tähenduses enam *audiitorühinguteks*. *Ühendkuningriigi audiitoritel* ega *Ühendkuningriigi auditeerivatel üksustel* ei ole õigust teha kohustusliku auditi direktiivi kohaselt liikmesriikide õigusaktides nõutavaid kohustuslikke auditeid.

2. AUDITORÜHINGUTE SUHTES KEHTIVAD NÕUDED (HÄÄLEÕIGUS JA HALDUS- VÕI JUHTIMISORGANI LIIKMED)

Vastavalt kohustusliku auditi direktiivi artikli 3 lõikele 4 peab ELi liikmesriigi poolt tunnustatud audiitorühing täitma muu hulgas järgmisi nõudeid:

⁵ https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/future-partnership/getting-ready-end-transition-period_et.

⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. mai 2006. aasta direktiiv 2006/43/EÜ, mis käsitleb raamatupidamise aastaaruannete ja konsolideeritud aruannete kohustuslikku auditit (ELT L 157, 9.6.2006, lk 87).

⁷ Kohustusliku auditi direktiivi artikli 44 kohaselt võib *Ühendkuningriigi audiitor* kui *kolmanda riigi audiitor* taotleda tunnustamist liikmesriigi *vannutatud audiitorina*, kuid seda muu hulgas vastastikkuse põhimõttel. Kohustusliku auditi direktiivi artikli 44 kohaselt tunnustatud *kolmandate riikide audiitorite* üle teostavad järelevalvet asjaomase liikmesriigi pädevad asutused.

- enamus häälest peab kuuluma audiitorühingutele, kes on tunnustatud mis tahes liikmesriigis, või füüsilistele isikutele, kes vastavad kohustusliku auditi direktiiviga liikmesriikides tunnustamiseks kehtestatud tingimustele; ning
- kuni 75 % enamus üksuse haldus- või juhtimisorgani liikmetest peavad olema mis tahes liikmesriigis tunnustatud audiitorühingud või füüsilised isikud, kes vastavad kohustusliku auditi direktiiviga liikmesriikides tunnustamiseks kehtestatud tingimustele.

Ühendkuningriigis tunnustatud liikmeid ei võeta pärast üleminekuajaperioodi lõppu nende nõuete täitmisel enam arvesse.

3. KOLMANDATE RIIKIDE AUDIITORITE JA AUDITEERIVATE ÜKSUSTE REGISTREERIMINE

Pärast väljaastumisajaperioodi lõppu peab *Ühendkuningriigi audiitor* või *Ühendkuningriigi auditeeriv üksus*, kes esitab auditi aruande sellise väljaspool ELi registreeritud äriühingu raamatupidamise aastaaruande või konsolideeritud aruande kohta, kelle vabalt võõrandatavad väärtpaberid on võetud kauplemisele ELi liikmesriigi reguleeritud turul,⁸ olema selles liikmesriigis kooskõlas kohustusliku auditi direktiivi artikliga 45 registreeritud *kolmanda riigi audiitorina* või *kolmanda riigi audiitorühinguna*⁹.

Sellise registrikande puudumise korral ei oma vastav auditi aruanne asjaomases liikmesriigis õiguslikku toimet.

Kohustusliku auditi direktiivi artikli 45 kohaselt pärast üleminekuajaperioodi lõppu registreeritud *Ühendkuningriigi audiitorite* või *Ühendkuningriigi auditeerivate üksuste* suhtes kohaldatakse selle liikmesriigi avaliku järelevalve-, kvaliteeditagamise ning uurimiste ja sanktsioonide süsteemi, kus ta on registreeritud (kohustusliku auditi direktiivi artikli 45 lõige 3). Kohustusliku auditi direktiivi artikliga 46 antakse komisjonile õigus kuulutada Ühendkuningriigi avaliku järelevalve süsteem samaväärseks¹⁰. Sellise otsuse tulemusena võivad liikmesriigid vastastikkuse põhimõtte kohaselt osaliselt või tervikuna mitte kohaldada kohustusliku auditi direktiivi artikli 45 lõikes 3 sätestatud nõudeid. Kuna Ühendkuningriigi samaväärsuse hindamine selles valdkonnas on pooleli, ei ole praegu olemas lõplikku hinnangut. Seega peavad kõik sidusrühmad olema teadlikud ja valmis juhuks, kui Ühendkuningriigi süsteemi ei kuulutata samaväärseks.

4. MUUD ASPEKTID

- **Selliste ELi ettevõtjate konsolideeritud aruannete kohustuslik audit, kellel on Ühendkuningriigis tütarettevõtjad:** kooskõlas kohustusliku auditi direktiivi

⁸ V.a suure nominaalväärtusega võlaväärtpaberite emitendid (vt kohustusliku auditi direktiivi artikli 45 lõige 1).

⁹ Kohustusliku auditi direktiivi artikli 16 lõige 2 ja artikli 17 lõige 2.

¹⁰ Kohustusliku auditi direktiivi artikkel 46.

artikliga 27 (konsolideeritud raamatupidamise aruannete kohustuslike auditite kohta) peab ELi ettevõtja kontserni audiitorina tegutsev liikmesriigis tunnustatud *vannutatud audiitor* või *audiitorühing* võtma ettevõtja Ühendkuningriigis asuvate tütarettevõtjate auditeerimisel arvesse, et asjaomast *Ühendkuningriigi audiitorit* või *Ühendkuningriigi auditeerivat üksust* loetakse kõnealuse artikli nõudeid silmas pidades *kolmanda riigi audiitoriks* või *kolmanda riigi auditeerivaks üksuseks* (nt *Ühendkuningriigi audiitori* või *Ühendkuningriigi auditeeriva üksuse* audititöö suhtes kohaldatakse kontserni audiitori poolset hindamist ja kontrolli).

- **ELi vannutatud audiitorite ja audiitorühingute koostöö Ühendkuningriigi pädevate ametiasutustega:** kooskõlas kohustusliku auditi direktiivi artikli 23 lõike 5 teise lõiguga (konfidentsiaalsuse ja kutsesaladuse hoidmise kohustuse kohta) võib liikmesriigis tunnustatud *vannutatud audiitor* või *audiitorühing*, kes teeb kohustuslikku auditit Ühendkuningriigis asuva emaettevõtjaga kontserni kuuluvas ELis asuvas ettevõtjas või ELi ettevõtjas, mis on emiteerinud väärtpapereid Ühendkuningriigis, edastada auditi töödokumendid või muud ELis auditeeritava ettevõtja auditiga seotud dokumendid Ühendkuningriigi pädevatele asutustele üksnes kohustusliku auditi direktiivi artiklis 47 sätestatud tingimustel. Eelkõige eeldab see asjaomase liikmesriigi nõusolekut ja seda, et pädevad asutused on kokku leppinud vastastikkusel põhineva korralduse, mis tugineb komisjoni piisavusotsusele. Kuna Ühendkuningriigi piisavuse hindamine selles valdkonnas on pooleli, ei ole praegu olemas lõplikku hinnangut. Seega peavad kõik sidusrühmad olema teadlikud ja valmis juhuks, kui Ühendkuningriiki selles valdkonnas piisavaks ei tunnistata.

Eespool esitatu ei piira liikmesriigi pädeva asutuse võimalust tunnustada kolmanda riigi audiitorit vannutatud audiitorina kooskõlas kohustusliku auditi direktiivi artikliga 44.

Üldteavet kohustuslike auditite kohta leiab äriühingute finantsaruannete auditeerimise teemaliselt komisjoni veebilehelt (https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/company-reporting-and-auditing/auditing-companies-financial-statements_et).

Vajaduse korral lisatakse sellele veebilehele täiendavat teavet.

Euroopa Komisjon

Finantsstabiilsuse, finantsteenuste ja kapitaliturgude liidu peadirektoraat